

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

БЕЛАРУСКІЯ ПАВУЧАННІ

Круці, не круці, а мусіш аддаць

№ 13 (329) ВЕРАСЕНЬ 2022 ГОДА

БУДЗЬЦЕ ПІЛЬНЫМІ!

“ФОКУС” З БАЧКОМ «ВЯСКОВЫ»

У сеткавых крамах Гарадка «Капеечка», «Еўраопт», «Санта», дзе шмат прадуктаў розных відаў з розных куткоў краіны, пакупнікам варта быць уважлівым пры разліку на касе. Распавядаем на прыкладзе «Бачка «Вясковы», як могуць напісаць цэннік і «палічыць» на касе. Выказваем парады і даем кантактныя тэлефоны па пытаннях прадпрымальніцкай дзейнасці ў гандлю Гарадка.

Да рэдакцыі звярнуўся пакупнік, які быў здзіўлены разлікам на касе пры набыцці мяснога прадукта «Бачок «Вясковы» з Маладэчна ад ААТ «Веляс-Міт». Гэта адбылося ў сеткавай краме, дзе цэняць, як яны рэкламуюць, кожную капейку.

Пакупніка насцярожыла, што пры разліку за тавар пры кошце на цэнніку 1 кг па 14,89 руб., касір выбіла 15,59 за кг і атрымалася 8,79. На пытане «Чаму так?» адказала: «Змяніўся кошт тавара, а цэннік не паспелі змяніць. Не хвалюйцеся, бо ўсё правільна».

Але на цэнніку быў кошт тавара — 8,40. За што пераплачваць яшчэ 39 капеяк?

Калі ж мы больш уважліва параўналі інфармацыю чэка і на ўпакоўцы, то заўважылі дзіўныя рэчы з нэта і брута. Для інфармацыі: нэта — рэальная вага прадукта, а брута — маса з цэлафанавай упакоўкай.

Дык вось вытворца з Маладэчна ААТ «Веляс-Міт» запакаваў свой кавалак з нэта ў 0,553 кг пры брута ў 0,565 кг. У краме ж з фальсіфіцыравалі інфармацыю прадпрыемства і напісалі нэта аж у 0,564 кг, пры яго рэальнай лічбе ў 0,553.

Мусіць дзеля таго, каб пакупнік аплаціў кошт цэлафана па цане мяснога прадукта! Гэта значыць, што праўдзівы кошт тавара 8,23 руб, а не 8,40 руб, што на цэнніку.

Адпаведна і не тыя 8,79 руб. якія выбіла на чэку касір. Аказваецца падманам пакупніка крама толькі на адным кавалку прадукта Бачок «Вясковы» незаконна гатова пакласці сабе ў кішэню 56 капеек.

Фактычна ў гэтай краме зрабілі падробку дакументаў: па-першае завысілі кошт прадукта з 14,89 руб. да 15,59 руб, а па-другое падманулі з нэта, якое замест 0,553 кг, стала 0,564 кг.

І гэта толькі на адным тавары і ў аднаго пакупніка!

Колькі ж пакупнікоў падманута ў краме на прадажы мясных і іншых фасованых прадуктаў? Колькі грошаў пакладуць у свой гаманец арганізатары гэтага махлярства? Ці ёсць каму з гэтым разбірацца?

Гэта апошні выпадак, які стаў нам вядомы і які відавочны ў сваёй прымітыўнасці. Кожнаму пакупніку трэба быць пільным пры набыцці прадуктаў у сеткавай краме. Параўноўваць кошты ў чэку і на тавары. Звяртаць увагу, каб кошт выбіваўся, сыходзячы з нэта адпаведна інфармацыі вытворцы. Варта таксама ўзважваць на кантрольных вагах набываемы прадукт, калі ёсць сумненне ў яго вазе. Спажывец мае права заяўляць пісьмова ў кнізе скаргаў і прапаноў аб сваіх пытаннях па тавару. Кіраўніцтва крамы абавязана даць пісьмовы адказ на працягу двух тыдняў. Пры невырашэнні пытання варта звяртацца да вышэйшага кіраўніцтва крамы або да мясцовай улады, якая маніторыць і кантралюе спажывецкі рынак пэўнай мясцовасці.

Інфармацыя пра умовы гандля на тэрыторыі нашага раёна тут: https://gorodok.vitebsk-region.gov.by/ru/torgovla-ru Кантактныя тэлефоны, па якіх можна звярнуцца з пытаннямі па прымяненні норм Указа № 345, які рэгулюе прадпрымальніцкую дзейнасць у гандлі тут: (8-02139) 3-00-27 (аддзел эканомікі райвыканкама); (8-02139) 5-77-41 (інспекцыя па падатках і зборах).

Пра свой досьвед аб выяўленых парушэннях або падмане ў мясцовым гандлі можаце пісаць у нашых групах ВК, АК, ФБ

Леанід Гаравы

ДЗЕНЬ ПІСЬМЕНСТВА

ЭСТАФЕТА ДНЯ БЕЛАРУСКАГА ПІСЬМЕНСТВА

Вечарам 4 верасня ў Добрушы гучаць апошнія акорды XXIX Свята беларускага пісьменства. Эстафету прыме горад Гарадок — адзін з раённых цэнтраў Віцебшчыны. Само па сабе гэта ганарова. Аднак стаць сталіцай юбілейнага XXX фэсту нацыянальнай літаратуры, а калі глядзець шырэй, то і культуры ў цэлым — яшчэ больш прыемна. Гэтыя святы — не толькі магчымасць узважыць багатыя сённяшнія літаратурна-культурныя набыткі, а і лепш пазнаць, асэнсаваць сваё мінулае.

У нас, беларусаў — пад беларусамі маю на ўвазе і прадстаўнікоў іншых народаў, якія жывуць у незалежнай, суверэннай краіне Рэспубліка Беларусь, — заўсёды было паважнае стаўленне да даўнасці. Да таго, што перадаецца з пакалення ў пакаленне і пра што дакладна сказаў народны пясняр Беларусі Янка Купала: «Завецца ж спадчына мая // Ўсяго Старонкай Роднаю».

Аднак менавіта Год гістарычнай памяці надаў шляху, пройдзенаму нашай дзяржавай, пачатак якога там, дзе племянныя княжанні сталі першымі протадзяржаўнымі утварэннямі на тэрыторыі Беларусі, а Полацкае княства з'явілася вытокам дзяржаўнасці, новы імпульс, больш асэнсаванае стаўленне. Такое, што не паводле канцэпцый нашых суседзяў, а што адпавядае гістарычнай праўдзе, справядлівасці.

Некалі тэрыторыя цяперашняй Гарадоччыны — аднаго з найбольш буйных раёнаў Віцебскай вобласці — уваходзіла ў склад Полацкага і Віцебскага княстваў. Гарадок упершыню згадваецца ў летапісах пад 1128 годам, калі адбыўся чарговы паход князя кіеўскага Мсціслава Уладзіміравіча: «В лето 6636. Посла князь Мстислав с братьею своею многи кривичи, четырьмя путьми: <...> Всеволодка из Городка <...> повеле идти к Изяславлю <...>». Наступная згадка тычыцца другой паловы XIII стагоддзя. Быццам блізу «Гарадка каля Полацка» адбылася бітва паміж палачанамі і літоўскім войскам, якое ўзначальваў князь Мінгайл (Мінгайла). (рэд. – гэта памылквая інфармацыя, якая не датычыцца нашага Гарадка)

Магчыма, будучыя гісторыкі калі-небудзь высветляць, дзе ісціна. Як і праўдзівей зірнуць на шмат якія іншыя падзеі на гэтай зямлі, а іх жа было столькі! Гарадоччына ўваходзіла і ў Вялікае Княства Літоўскае, і ў Рэч Паспалітую, і ў Расійскую імперыю. Шырокае поле дзейнасці для тых, хто прагне адкрыцця новага і ўдакладнення ўжо вядомага. А што пошук прыносіць плён, сумнявацца не даводзіцца. Колькі часу даследчыкі не маглі высветліць, хто аўтар знакамітай паэмы «Тарас на Парнасе», лічылі яе ананімнай. Аказалася — Канстанцін Вераніцын, ураджэнец вёскі Астраўляны Гарадоцкага раёна. І пісаўся гэты неўміручы твор 15 красавіка 1855 года ў Гарадку.

Ужо гэтага дастаткова, каб ладзіць XXX Свята беларускага пісьменства ў гэтым горадзе. А на літаратурнай карце Гарадоччына нямала іншых цікавых імёнаў. Не здагадваецеся, хто з беларусаў першым пабываў на Кубе? Пётр Стральцоў з Гарадка. Прабачце, пабываў — не тое слова. У 1896 годзе ён змагаўся за свабоду кубінцаў, якія выступілі супраць іспанскіх каланізатараў.

Родам з Гарадка і публіцыст Ангел Багдановіч, імя якога было шырока вядома ў Расіі на стыку XIX—XX стст. Яго дзецішчы — часопісы «Мир божий» і «Современный мир».

На жыццядайнай Гарадоцкай зямлі нарадзіліся паэт Генадзь Дмітрыеў, празаік Мікола Воранаў, рускі паэт Ігнат Бяляеў, публіцыст, кінасцэнарыст-дакументаліст Валерый Драздоў і іншыя. Гарадоцкія старонкі займаюць важнае месца ў біяграфіях Уладзіміра Скарынкіна, Наталлі Саветнай рускага паэта і перакладчыка Ігара Грыгор'ева, збіральніка фальклору Антона Грыневіча...

Багатая Гарадоччына на таленты, але стаўленне да Канстанціна Вераніцына тут асаблівае. Свайго роду помнікам яму з'яўляюцца два вялізныя камяні-валуны. Адзін — у яго роднай вёсцы, другі — каля будынка раённага краязнаўчага музея. На таблічках іх словы выдатнага паэта, празаіка, літаратуразнаўцы Алегі Лойкі: «Паэма стала патрыятычнай песняй, выяўленнем любові да роднага слова, марай аб вялікім будучым беларускай літаратуры, паэтызацыяй узыходжання яе на Парнас».

Паняцце Парнас у тамашніх мясцінах набывае сімвалічнае значэнне. Як вядома, у самым пачатку паэмы «Тарас на Парнасе» згадваецца вёска Пуцявішча:

Ці знаў хто з вас, браткі, Тараса,
Што палясоўшчыкам служыў?
На Пуцявішчы, у Панаса,
Ён там ля лазні блізка жыў.

Яна некалі стаяла каля дарогі, з Гарадка ў Віцебск. Нават не вёска, а вёсачка, а, як слушна заўважыў Генадзь Кісялёў, стала «галоўнай жыццёвай артэрыяй яго юнацтва», вывела ў людзі. Атрымліваецца, як бы Парнасік. Не, правільней усё ж сказаць — невялікі Парнас. Сюды і запрашае Канстанцін Вераніцын нас. Каб з агледзін яго яшчэ больш упэўніліся, якая цудоўная зямля — наша Беларусь, наколькі мілагучная мова беларуская, як трэба берагчы яе, каб не страціць, а захаваць для нашчадкаў.

Да XXVIII Свята беларускага пісьменства мы крочылі з ідэяй народнага адзінства. У Год гістарычнай памяці прыйшлі да XXIX! Як будзе называцца год наступны, пакуль невядома. Адно можна сказаць пэўна: ён будзе наш, беларускі. Год суверэннай і незалежнай Рэспублікі Беларусь.

Алесь МАРЦІНОВІЧ

zviazda.by

ЖНІВО-2022

ВЫРОШЧВАННЕ НОВАЙ КУЛЬТУРЫ - ГРЭЧКІ

Не толькі прамысловыя прадпрыемствы ў новых эканамічных умовах навучыліся максімум увагі ўдзяляць імпартазамяшчэнню. Аграрыі - таксама. Яшчэ некалькі гадоў таму амаль увесь аб'ём грэчаных круп у Беларусь завозіўся з іншых краін, цэны на гэты прадукт узляталі пры кожным хваляванні валютнага рынку. У Віцебскай вобласці летась пад гэтую культуру было адведзена ўсяго 700 гектараў, сёлета - 2,5 тысячы.

Сярод тых, хто ўпершыню заняўся апрацоўкай стратэгічнай культуры, - Гарадоцкі раён. На яго драсёнавых (грэчаных) палях мы пабывалі разам з начальнікам упраўлення па сельскай гаспадарцы і харчаванні райвыканкама Сяргеем Ермаковічам. Ён распавёў, наколькі паспяховым аказаўся эксперымент:

- Віцебская вобласць - зона рызыкоўнага земляробства. Што да Гарадоцкага раёна, рызыкі можна смела ўзводзіць у квадрат. Напрыклад, год таму парадаваў азімы рапс, і мінулай восенню мы вырашылі павялічыць плошчы. У выніку веснавыя замаразкі загубілі больш за палову пасеваў.

Дробная контурнасць палёў, нізкая бальнасць, шмат па-экалагічнаму чыстай зямлі - умовы самі падштурхоўваюць нас да пошуку найболей эфектыўных варыянтаў земляробства. Так што на грэчку, хоць яна і даволі капрызная, гарадоцкія аграрыі глядзяць з надзеяй.

Гэта культура любіць вільгаць, а дажджоў на тэрыторыі раёна праходзіць дастаткова. Спыняемся каля поля паблізу пасёлка Езярышча. Камбайнеры КУСГП імя Свярдлова Васіль Леаненка і Сяргей Куксінскі - ураджэнцы гэтых краёў. Маюць добры досвед працы ў земляробстве, але грэчку прыбіраюць упершыню.

- Нічога складанага, - усмі-хаюцца мужчыны. - У «Палессе» ёсць неабходныя наладкі на грэчку, вядома, старанна адрэгулявалі ўсе механізмы. Праўда, ёсць нюанс: security нават у пагодлівы дзень раней абеду ў поле не выйдзеш - пасевы доўга абсыхаюць ад расы. Затое губляць збожжа ў адрозненне ад пшаніцы ці жыта грэчка не спяшаецца. Ураджайнасць зараз - 10 - 12 цэнтнераў з гектара, усё паспеем сабраць.

Найперш гарадоцкія аграрыі плануюць закрыць дзяржзаказ аб'ёмам 50 тон. Зараз ураджай звозяць на падлогавую сушылку ў пасёлак Халамер'е - там "чорнае золата" даходзіць да кандыцыі перад адпраўкай да спажыўца. Упраўляючы гэтым аддзяленнем Вячаслаў Крутаў прызнаецца: у сельскай гаспадарцы каля 40 гадоў, але з грэчкай справы яшчэ не меў.

Сяргей Ермаковіч, набіраючы жменю свежых зярнятак, правярае вільготнасць і адзначае:

—Смак у айчынных круп зусім не такі, як у імпартных. Наша - смачнейшая! Гарадоцкая птушкафабрыка для патрэб уласнага пчальніка пасеяла аднойчы 12 гектараў. Абмалаціла ўчастак, ураджай прадавала ў фірмовых крамах. Пакупнікі вельмі хвалілі крупы.

Ці ёсць будучыня ў гэтай культуры ў паўночным рэгіёне і наколькі прыстасуецца яна да непрадказальнага мясцовага клімату, пакажа час. Аграрыі Гарадоцкага раёна гавораць: па адным годзе высновы рабіць рана. Галоўнае - апрабацыя прайшла паспяхова, свая грэчка паступае ў засекі.

На здымку: Механізатары Васіль Леаненка і Сяргей Куксінскі.

Алена БЯГУНАВА
цалкам тут: www.sb.by

ЗДАРЭННІ

ВЫРАТАВАЛІ ДВУХ МУЖЧЫН

3 верасня 2022 года ў 17-57 на пульт цэнтра аператыўнага ўпраўлення Гарадоцкага раённага аддзела па НС ад РАУС, па прамой лініі, паступіла паведамленне аб задымленні ў кватэры па вуліцы. Вакзальнай у горадзе Гарадку.

— Па прыбыцці да месца выкліку намі па знешніх прыкметах нічога не была выяўлена, і прынята рашэнне правесці больш дбайную разведку. Літаральна адразу ўбачылі чалавека ў кватэры, які стаіць каля акна, — расказвае выконваючы абавязкі начальніка варты Кузьмянок Аляксандр. — Мы пабеглі да дзвярэй, але яны зачыненыя знутры, тады шанцавым інструментам адчынілі ўваходныя дзверы і звяном газадымаахоўнай службы ўвайшлі ўнутр задымленай кватэры.

Хутка знайшлі пацярпелага і вывелі яго на чыстае паветра. Аднак ён нам сказаў, што ў кватэры ёсць яшчэ адзін чалавек, у далёкім пакоі.

- Калі адчынілі дзверы далёкага пакоя, у кватэры стала яшчэ цямней з-за чорнага дыму, - успамінае камандзір аддзялення Волахаў Аляксандр. — На канапе за дзвярыма, мы ўбачылі невялікае полымя і чалавека, які ляжыць на гэтай жа канапе ў несвядомым стане. Мы схапілі яго і панеслі на вуліцу, каб перадаць брыгадзе хуткай дапамогі, якая пад'ехала. Пакуль неслі, убачыў, што ў яго моцна абгарэлі ногі.

Як высветлілася пазней, гэта быў гаспадар гэтай кватэры. Пажар ліквідавалі ратавальнікі.

У выніку пажару ў жылым пакоі пашкоджана маёмасць, закураны сцены і столь. Па гэтым факце праводзіцца праверка, прычына пажару высвятляецца. Разглядаецца версія - неасцярожнае абыходжанне з агнём пры курэнні.

Л. Антонаў
паводле прэс-службы МНС

УТОНУЛИ КОРОВЫ

Во время кочевки стада в Городокском районе 4 коровы упали в яму с битумом, спасти удалось только одну.

Инцидент произошел неподалеку от деревни Шабаны. По предварительной версии, стадо КРС перегоняли с одного пастбища на другое. Четыре коровы при этом попали в яму, в которую много лет назад сливали битум.

Из-за установившейся в то время жаркой погоды битум расплавился, и попавшие в него колхозные коровы увязли. Пастухам, сопровождавшим стадо, удалось освободить битумной жижи только одну корову, а три остальные погибли.

По факту гибели КРС Городокский РОВД проводит проверку, которая установит все обстоятельства случившегося, сообщает отделение информации и общественных связей УВД Витебского облисполкома.

НН В
vitebsk.cc

СПОРТ

НАША БИАТЛОНИСТКА — ЛИДЕР СЕЗОНА

Городокская биатлонистка Аня Зарексон — лидер сезона на Кубке федерации биатлона Беларуси.

Биатлон — зрелищный вид спорта, наблюдая за гонкой, нельзя отключить эмоции. Но соревнования — это результат подготовки спортсменов, как всё происходит «за кулисами»? Об этом говорила юная биатлонистка из Городка Анна Зарексон, а также рассказал её тренер Александр Михайлович Степанов.

— Я занимаюсь биатлоном не так давно — около года. Когда в ГУО «Средняя школа № 2 г. Городка им. А.П. Соболевского» открыли стрелковый тир, стала там тренироваться. Параллельно каталась на лыжах. Мой папа в своё время занимался лыжами, он и записал в секцию биатлона, — рассказала Аня.

— Больших надежд на своих воспитанников я стараюсь не возлагать. Поначалу все примерно на одном уровне, а дальше всё зависит только от их стараний и усердия. Первое время Аня очень терялась на соревнованиях, не дотягивала даже до своего стандартного уровня. Но уже ближе к весне, начало получаться что-то путное, — признался тренер спортсменки Александр Степанов.

— Не могу сказать, что мне было очень тяжело поначалу, нагрузки увеличиваются постепенно и подбираются индивидуально. Но тренируемся мы довольно часто: до 1 сентября занятия проходят по три раза в неделю, а после — по четыре. Нужно всегда быть в форме, ведь и соревнования проводятся круглый год: зимой — лыжи, летом — лыжероллеры и кроссы, — объяснила собеседница.

— Аня со временем смогла справиться с физическими и эмоциональными нагрузками. С каждым стартом у неё, равно как и у многих, стала появляться уверенность в себе. Вот тогда я уже стал понимать, что у Зарексон может сложиться неплохое спортивное будущее, — сказал Александр Михайлович. — Бывает, объясняешь недочёты, даёшь советы, но ребятам сложно это воспринять. А после гонки они лучше анализируют свои результаты.

Среди самых значимых достижений Анны — победа на Кубке федерации биатлона. Гонка была непростой, ведь соперницы были очень сильными. Но не зря говорят, что чем сильнее противник, тем слаще победа.

— Некоторые стараются следить за тем, где находится соперник, насколько он близко. Для меня главное — финишировать, я ни о чём не думаю, просто сосредотачиваюсь на себе, — призналась Аня. — А вот когда уже пересекла заветную черту, эмоции накрыли. Хотя до конца осознала, что завоевала медаль, только после того, как определились 2-е и 3-е места.

— Я тоже этот момент помню, очень горд был. Другие тренеры сразу стали поздравлять с победой, это тоже приятно, — вспомнил А.М. Степанов. — Аня — молодец, она — лидер сезона в своей возрастной категории, уже получила жёлтую майку. Преимущество есть, а дальше всё зависит от того, насколько хорошо подготовимся к следующему этапу.

Юлия РУДЯКОВА
www.garadvest.by

ГОД ГІСТАРЫЧНАЙ ПАМЯЦІ

БІТВА ПАД ОРШАЙ. СЛАЎНАЯ ПЕРАМОГА НАШЫХ ПРОДКАЎ

8 верасня 1514 года адбылася знакамітая Бітва пад Оршай. Вялікае сражэнне паміж саюзнымі войскамі Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага і Каралеўства Польскага пад агульным камандаваннем гетмана Канстанціна Астрожскага і войскам Вялікага княства Маскоўскага пад камандаваннем ваяводы Івана Чаляднiна.

Бітва пад Воршай. Карціна невядомага аўтара.

Ход вайны да Аршанскай бітвы

У канцы лістапада 1512 года Вялікае княства Маскоўскае пачынае новую вайну супраць Вялікага княства Літоўскага. Да таго ж у наступным годзе ў Еўропе пачынае стварацца кааліцыя, накіраваная супраць ВКЛ і Польшчы. Ініцыятарамі яе стварэння сталі імператар Святой Рымскай Імперыі Максіміліян I і Вялікі князь Маскоўскі Васіль III.

Самым усходнім фарпостам Вялікага княства і адным з найважнейшых апорных пунктаў, якія ахоўвалі яго з гэтага боку, была на той момант крэпасць Смаленска. У 1513 годзе маскавіты двойчы спрабавалі захапіць горад, але дзякуючы мужнасці смалян і добра пастаўленай абароне, гараджане абодва разы здолелі прымусіць ворага адступіць. Аднак маскоўскі князь не спыняўся ў сваіх намаганнях захапіць Смаленск. Ён добра разумеў, што нельга нават мроіць аб далейшым працягу вайны, калі ты маеш моцную варожую крэпасць у тыле. Летам 1514 года маскавіты ў чарговы раз аблажылі Смаленск. Не вытрымаўшы аблогі і артылерыйскіх абстрэлаў, на гэты раз гераічны горад быў вымушаны здацца. 1 жніўня Васіль III урачыста заехаў у Смаленск, дзе прызначыў сваім намеснікам князя Васіля Шуйскага. Падбадзёраны гэтым першапачатковым поспехам, маскоўскі ўладар загадаў сваім войскам рушыць далей углыб тэрыторыі Вялікага княства. Прасоўваючыся на захад, маскоўская армія паступова займае адзін за адным гарады Крычаў, Мсціслаў і Дуброўна.

Свята, якое нам неабходна

«Шануй сваё! Барані сваё!» — гэтая фраза магла б быць дэвізам беларускага войска.

Тым часам кароль Жыгімонт I Стары здолеў сабраць усяго толькі каля 35000 войска для вайны з усходнім суседам. Яно саступала маскоўскаму па агульнай колькасці, якое налічвала прыблізна 80000 чалавек, але значна пераўзыходзіла яго ў якасці. Асноўная яго частка складалася з добра падрыхтаваных і загартаваных у шматлікіх баях ваяроў, якія прайшлі ўжо не адну кампанію. Агулам сілы Вялікага княства Літоўскага і Каралеўства Польскага ўключалі 16000 літоўскай і 14000 польскай кавалерыі (як лёгкай, так і цяжкай), 3 000 польскай наёмнай пяхоты і 2500 добраахвотнікаў з розных краін Еўропы. На ўзбраенні ў добрай колькасці мелася вогнепальная зброя і гарматы. На чале аб'яднанага войска стаў Вялікі гетман Літоўскі Канстанцін Іванавіч Астрожскі. Маскоўскае ж войска цалкам складалася з коннага апалчэння і не мела артылерыі.

Спачатку месцам збору польска-літоўскай арміі быў прызначаны Менск. Але, прабыўшы там невялікі час, кароль павёў свае сілы ў Барысаў. Там Жыгімонт пакінуў 4-5 тысяч чалавек для абароны горада, а асноўныя сілы — каля 30 тысяч — рушылі насустрач арміі маскавітаў. У канцы жніўня адбылося некалькі сутычак на пераправах праз рэчкі Бярэзіну, Бобр і Друць, але маскоўскае войска пакуль што ўхілялася ад буйнога сутыкнення.

Нясучы нязначныя страты, маскавіты прасунуліся ў раён паміж Оршай і Дуброўна на рацэ Крапіўне, дзе разбілі лагер. Гетман Астрожскі адцягнуў увагу непрыяцеля, пераправіўшы невялікую колькасць кавалерыі на вачах маскоўскіх дазорных. Асноўная ж частка саюзнага войска пераправілася праз раку паўночней па двух пантонных мастах у ноч на 8 верасня. Маскоўскія дазорныя дакладвалі сваім ваяводам аб пераправе войска Вялікага гетмана праз Дняпро, і прапаноўвалі атакаваць яго ў гэты зручны для атакі момант. Але Чаляднін вырашыў не перашкаджаць пераправе арміі Астрожскага, збіраючыся даць таму генеральнае сражэнне і вырашыць усе пытанні ў адной бітве. Сігізмунд фон Герберштэйн, дыпламат Святой Рымскай імперыі, прыпісвае Івану Чаляднiну наступныя словы: «Пачакаем да таго часу, пакуль не пераправіцца ўсё войска, бо нашыя сілы настолькі вялікія, што, без сумневу, мы без асаблівага намагання зможам альбо скамячыць гэтае войска, альбо акружыць яго і гнаць, як быдла, аж да самай Масквы. Нарэшце, адзінае, што нам застанецца, — заняць усю Літву».

Як мы перамаглі пад Оршай

У беларускім нацыянальным дыскурсе бітва пад Оршай фігуруе як надзвычай значная падзея, авеяная легендамі. Насамрэч, у больш шырокім еўрапейскім кантэксце ў гэтай бітвы было зусім іншае значэнне: найперш геапалітычнае, а не вайсковае. Вайсковай карысці з гэтай перамогі для ВКЛ пасутнасці не было ніякай. Чаму?

Саюзнае войска пачало рыхтавацца да галоўнай бітвы з маскавітамі. Гетман Канстанцін Астрожскі разгарнуў сваю армію ў дзве лініі. Спераду ён размясціў два кавалерыйскія палкі, ВКЛ і каронны, якім камандаваў Войцэх Сампаліньскі. У другой лініі месціліся яшчэ два конных палка пад камандаваннем Юрыя Радзівіла і Януша Свярчкоўскага. Паміж імі стаялі атрады пяхоты з вогнепальнай зброяй. Маскоўскае войска, на чале якога стаялі ваявода Іван Чаляднін і князь Міхаіл Булгакаў-Голіца, было пабудавана ў тры лініі. Фармальным кіраўніком быў прызначаны Чаляднін, але на справе кожны маскоўскі ваявода быў сам па сабе, каардынацыя паміж флангамі ў маскавітаў амаль адсутнічала.

(працяг на стар. №4)

РАСІЯ

АТАКА НА ПУГАЧЕВУ. «ГАЛКИНУ С НАМИ НЕ ПО ПУТИ»

Как Пугачеву и ее семью критикуют «патриоты». В спор Галкина и Пугачевой с пропагандистами включился и Дмитрий Песков.

Пресс-секретарь президента Путина отделил юмориста Галкина с его антивоенной позицией от его жены, певицы Аллы Пугачевой. «Есть артисты, которые буквально себя запятнали совершенно непристойными и неприемлемыми заявлениями, — сказал Песков. — Я не слышал ни одного заявления Аллы Пугачевой, а супруг — да, ему явно с нами не по пути, супруг делал очень плохие заявления». По его словам, Максим Галкин «делал заявления, в которых сам себя антагонизирует со всеми нами».

Песков добавил, что президент Путин «относится к Пугачевой вполне нормально», они знакомы, не раз встречались.

Максим Галкин начал критиковать войну России против Украины еще в конце февраля. Тогда же стало известно, что Галкин, Пугачева и их дети уехали в Израиль. Галкин комментировал военные преступления российских солдат в Буче и говорил, что войне не может быть никаких оправданий.

После этого его лишили эфира на российском «Первом канале»: были сообщения, что причиной послужили именно антивоенные высказывания юмориста. СМИ сообщали, что Галкин в первые же дни войны лишился рекламных контрактов.

Пугачева не комментировала войну в Украине.

Что писали «патриоты» и как отвечала Пугачева

Тем не менее певица уже весной попала в опалу у российских «патриотов». В апреле Михалков в эфире своей передачи «Бесогон-ТВ» поставил песню «Не живи с нелюбимой страной». Под песню он показал фотографии Пугачевой, Земфиры, Макаревича, Хаматовой и других знаменитостей, которые уехали из России с началом войны.

Пугачева с детьми вернулась в Россию в конце августа. Одним из первых ее публичных появлений стала церемония прощания с Горбачевым.

Ее пост об этом напоминал политический манифест. *„Давно я так не рыдала,* — написала певица в „Инстаграме". — *Ушла ЭПОХА, в которой мы обрели свободу, перестали быть „империей зла" для всего мира и исчез страх за будущее своих детей. И главное, Горбачев отвергал насилие как способ политики и удержания собственной власти».*

Приехав в Россию, Пугачева начала отвечать на критику.

На вопрос репортеров журнала Super, что Алле Пугачевой хотелось бы сделать в Москве после возвращения, она ответила: ***«Морду набить одному человеку»***, но не объяснила, кому именно.

Три дня назад певица заочно ответила Михалкову. В «Инстаграме» Пугачева опубликовала отрывок из фильма Михалкова «Раба любви». «Господа, вы — звери! Господа, вы будете прокляты своей страной, солдаты», — говорит героиня фильма.

«Прекрасный фильм. Прекрасный режиссёр. Куда же исчез прекрасный человек Никита Сергеевич Михалков?» — написала Пугачева.

На возвращение певицы в Россию отреагировал и провластный журналист Владимир Соловьев. «Кто вообще решил, что если человек был когда-то великим, то его величие подтверждается молчанием в самые важные моменты в истории. Вернулась, чтобы детей в школу отправить? И не заметила, что муж нес, и не сказала ни слова? Приехала зачем? Деньги кончились?» — рассуждал он в своей передаче.

Вскоре Пугачева ответила и Соловьеву. *«Жаль Володю. Так ведь и лопнуть можно от злости и хамства»,* — написала она в «Инстаграме».

Антивоенных артистов в России «отменяют»

После вторжения в Украину в России начали отменять спектакли, концерты и мероприятия «несогласных» знаменитостей.

В апреле Большой театр отменил балет «Нуреев» Кирилла Серебренникова и оперу «Дон Паскуале» Тимофея Кулябина. Оба режиссера высказывались против войны, а Серебренников переехал за границу.

В начале сентября журнал «Театр» сообщил, что московским театрам поступило распоряжение снять с репертуара спектакли Дмитрия Крымова. Известный режиссер тоже уехал за границу после начала войны. Театр имени Пушкина, «Мастерская Петра Фоменко», «Школа современной пьесы» и «Школа драматического искусства» уже убрали из афиш спектакли Крымова.

В августе отменили фестиваль «Части света 2022», арт-директором которого был музыкант Борис Гребенщиков. Он тоже не принял войну и уехал из страны.

За антивоенную позицию наказывают и рок-группы: тем, которые высказывались против вторжения в Украину, не дают выступать в России.

Группа Anacondaz решила судиться с властями после того, как множество их концертов сорвали или отменили. Группа «Элизиум», в 2021 году записавшая песню о сидящем в тюрьме Навальном, обратилась к подписчикам с просьбой заказывать им корпоративы, так как по-другому выступать в России у них не получается. «Главное — не афишируйте этот праздник, иначе его попытаются сорвать соответствующие органы», — написали они.

Лидера группы ДДТ Юрия Шевчука суд оштрафовал за слова, сказанные им на концерте. «Опять гибнет молодость России и Украины, гибнут старики, женщины и дети. Ради каких-то наполеоновских планов очередного нашего Цезаря, да?» — сказал Шевчук со сцены, добавив, что «Родина — это не жопа президента». Фраза стала крылатой, а полиция усмотрела в его словах «дискредитацию» российской армии.

www.bbc.com/russian

ГОД ГІСТАРЫЧНАЙ ПАМЯЦІ

(пачатак на стар. №3)

Бітва пад Оршай

Неўзабаве пасля світання 8 верасня 1514 года Булгакаў-Голіца аддаў загад аб пачатку наступлення. Маскавіты спрабавалі абысці літвінаў з флангаў, якія былі ўкамплектаваныя польскімі і літоўскімі лёгкімі гусарамі. Але ваяры Астрожскага здолелі адбіцца і пры падтрымцы польскай цяжкай кавалерыі перайшлі ў контратаку. Маскоўская атака захлынулася, маскавіты былі вымушаны адысці да сваіх зыходных пазіцый. Гэта быў першы сігнал аб магчымай паразе, але Чаляднін па-ранейшаму быў упэўнены, што суадносіны армій амаль 3 к 1 на карысць яго войска усё адно павінны прынесці яму перамогу. Пры гэтым, ён быў цалкам заклапочаны толькі ўласным флангам (так званай «рукой») свайго войска. Добра бачачы, у якім стане аказаўся Булгакаў-Голіца, ён, тым не менш, зусім не спяшаўся таму на дапамогу. Сучасныя даследчыкі мяркуюць, што гэта стала вынікам дрэнных адносін паміж ваяводамі, кожны з якіх хацеў асабіста выслужыцца перад маскоўскім князям і прыпісаць перамогу менавіта сабе.

Тым часам, літоўская і польская конніца атакавалі перанапружаны цэнтр ліній маскоўскага войска, спрабуючы іх раскалоць. У вырашальны момант кавалерыя Вялікага княства як бы пахіснулася, потым пайшла ў адступленне. Гэта быў загадзя спланаваны Астрожскім манеўр. Маскавіты з крыкам «Літва ўцякае» перайшлі ў павальны наступ усімі кавалерыйскімі рэзервамі. У атаку іх павёў непасрэдна сам Іван Чаляднін, які спрабаваў такім чынам выправіць дрэнную для яго сітуацыю на полі бою. Літоўскія кавалерыя пасля некалькіх хвілін адступлення раптам раз'ехалася ў розныя бакі. Коннікі Чаляднін апынуліся ў пастцы. Яны трапілі пад шчыльны гарматны агонь літоўскай артылерыі, што была схаваная перад бітвай і прыкрытая шэрагамі пяхоты. Тут з абодвух бакоў з'явіліся польскія і літоўскія кавалерысты, якія пачалі абкружаць ворага. Сярод акупантаў пачалася паніка. Спачатку правы фланг, а за ім і ўсё войска кінуліся ўцякаць. Асноўныя страты маскавіты зазналі як раз падчас гэтых уцёкаў. Ахопленыя страхам, яны танулі ў балоцістых водах Крапіўны ў такой колькасці, што тая выйшла з берагоў. Войска Вялікага Княства Літоўскага пераследавала адступаючых амаль 60 кіламетраў.

Як пісаў вядомы расійскі гісторык Карамзін у сваёй «Истории государства Российского»: «Літвіны ніколі не атрымлівалі такой славутай перамогі над маскавітамі: гналі, рэзалі, тапілі іх у Дняпры і Крапіўне; целамі ўсеялі палі паміж Воршай і Дуброўнай...»

У гэтай бітве маскоўскае войска зазнала страшэнныя страты. Паводле звестак польскіх хронік і лістоў караля Жыгімонта І іншым еўрапейскім уладарам, у бітве пад Оршай з боку Масквы загінула сама мала 30 тысяч чалавек і яшчэ вялікая колькасць была ўзята ў палон, у тым ліку паланёнымі аказаліся Іван Чаляднін і Міхаіл Булгакаў-Голіца.

Наступствы бітвы

Армія Астрожскага працягвала наступ услед за разбітым рускім войскам і паступова вярнула сабе большасць раней захопленых крэпасцей, у тым ліку Мсціслаў і Крычаў. Аднак літоўскія і польскія сілы былі занадта знясіленыя, каб хутка аблажыць Смаленск. Астрожскі змог дасягнуць Смаленска толькі ў канцы верасня, што дало князю Шуйскаму дастаткова часу для падрыхтоўкі абароны. Але агульнае прасоўванне маскоўскай арміі на працяглы час было спынена.

У снежні 1514 года гетман Канстанцін Астрожскі з трыумфам увайшоў у Вільню. У гонар яго перамогі былі ўзведзены дзве праваслаўныя царквы: царква Святой Тройцы і царква святога Мікалая, якія і цяпер застаюцца аднымі з найбольш уражлівых прыкладаў праваслаўнай царкоўнай архітэктуры горада. З снежня сам кароль Жыгімонт даў у гонар непераможнага гетмана ўрачысты прыём. Астрожскага пачалі зваць «Сцыпіёнам Руськім», параўноўваючы яго са славутым рымскім палкаводцам Сцыпіёнам Афрыканскім, што некалі абараніў Рым ад небяспекі з боку Карфагена.

Палітычныя наступствы Аршанскай бітвы цяжка пераацаніць. Германскі імператар Максіміліян I быў настолькі ўражаны размахам перамогі Канстанціна Астрожскага, што забыўся на ўсе свае планы хаўрусу з Масквой і пачаў мірныя перамовы з каралём Жыгімонтам у Вене. У наступным 1515 годзе былі заключаны канчатковыя пагадненні аб міры і кааліцыя супраць Літвы і Польшчы, якую спрабаваў стварыць маскоўскі ўладар, назаўжды спыніла сваё існаванне.

Іван Палескі

больш фота тут: novychas.onlin

ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА

НЕ СМОГУТ РАБОТАТЬ ПО УПРОЩЕННОЙ СИСТЕМЕ

Белорусские власти намерены усложнить жизни частным предпринимателям. Через три месяца для ИП в Беларуси отменят «упрощенку» и повысят подоходный налог.

Для того, чтобы в том числе и «подтолкнуть» бизнесменов к преобразованию ИП в юридическое лицо, вводятся новые правила налогообложения.

Со следующего года, до которого осталось всего 3,5 месяца, индивидуальные предприниматели не смогут работать по упрощенной системе налогообложения. Кроме того, ставка налога на прибыль для индивидуальных предпринимателей будет увеличена с 16 до 20%, а с 2024 года до 25%. Эти нововведения все больше подталкивают ИП к созданию микроорганизаций.

Сегодня на совещании с правительством Александр Лукашенко заявил, что для частного бизнеса главными условиями в Беларуси являются прозрачность и возможность контроля предпринимательской деятельности.

Он также «отправил на доработку» законопроект о предпринимательстве, потребовав четко определить в нем виды деятельности, которыми могут заниматься ремесленники, индивидуальные предприниматели и юрлица.

Именно на эти три категории (четко очерченные) предлагается с 2023 года поделить ИП. Самозанятые, у которых нет наемных работников, могут перейти на уплату «профессионального дохода», который будет выше аналогичного российского. При работе с физлицами он составит 10%. А если доход (не прибыль) превысит 60 тысяч рублей, налог удвоится. Но 20% предпринимателям придется заплатить с суммы, превышающей потолок.

Еще один вариант для ИП — переход на единую форму налога на прибыль по повышенной ставке в 18%.

Дмитрий Ячменев

blizko.by

УКРАЇНА - РАСЕЯ

«БОРЩ ЗАЛУЖНОГО», АЛИН ПРО ИЗЮМ ИЛИ КАК УКРАИНА МЕНЯЕТ ХОД ИСТОРИИ

Что эксперты и лидеры мнений говорят об успехах ВСУ на Харьковском направлении — серьезно и не без юмора.

Украинский военный эксперт Игаль Левин делает первые выводы из происходящего на Харьковщине и о войне в целом:

— Россия воюет тактикой Первой мировой. Окопы, статичный фронт, концентрация артиллерии, лобовые атаки на укрепления врага, цепи из пехоты на пулеметы — вот это все. Кроваво, занудно, примитивно: если много арты и мяса, то эффективно.

Украина, по мнению эксперта, воюет тактикой Второй мировой:

— Это или партизанщина, как это было в начале полномасштабного вторжения: впустить врага внутрь, расчленить его колонны, разгромить логистику, измотать и заставить уйти. Все как финская армия 1940 года завещала.

Еще один вариант, предложенный Игалем Левиным — мобильная механизированная война: массированные удары с воздуха (HIMARS заменили собой ударную авиацию), уничтожение тылов, узлов связи, командования и логистики и после этого прорыв танками и мотопехотой на оперативный простор со стремительным продвижением вперед.

Очевидно, что тактики Второй мировой одолеют верх над примитивной тактикой Первой мировой. Да, танки, механизированные части, огневой контроль, хорошо налаженная связь и логистика — все это никуда не ушло. По-прежнему, не просто актуально, а именно многое решает, делает вывод эксперт.

Российский публицист Александр Невзоров в свойственной ему манере делится рецептом «борща Залужного», который «долго держался в секрете» и сегодня стал известен:

— Ощипываются и кускуются 5 полков мотопехоты и росгвардии РФ, к ним добавляется пара мелко нарубленных полков ВДВ РФ и хорошо прожаренные саперные роты.

Делается крепкий бульон, в который шинкуется 3 дивизии «голодротов ЛНР». По вкусу добавляется необходимое количество головок ФСБ.

Свекла не нужна. «Борщ Залужного» приобретает классический красный цвет естественным образом.

Историк и политолог Александр Фридман цитирует западную прессу: «Крупнейшее контрнаступление со времен Второй Мировой войны», «25000 российских солдат, которые могут попасть в украинский плен». Западные военные эксперты едины в одном: на наших глазах Украина меняет ход истории«.

Медиаменеджер Серж Харитонов считает, что Кремль делает виновниками и ответственными за крах российской армии в Харьковской области самих военных. Сами же российские власти заняты праздничными концертами на радость жителей столицы.

— Следующий лозунг российской внутренней повестки, вероятно, будет выглядеть так же, как и сто лет назад. Вопрос только в том, кто озвучит лозунг новой российской революции — и каким количеством жертв она обернется для российских имперцев и революционеров на этот раз, — пишет Харитонов.

Салідарнасць

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: leo592202@gmail.com Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 16.09.2022 у 15.15 Наклад: 290 асобнікаў. Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў. Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў. Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.